

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום חמישי כ"ח בכסלו תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

סוטה - מ"ה

1. מה באו ללמד המילים 'ויצאו' 'ומדרו'?
  - א. אין ללמוד מהם - להוסיף דיינים למדינה.
  - ב. אלא לכדתנאי: ויצאו - הן ולא שלוחיהן, ומדרו - שאפילו אם ברור לאיזה עיר קרוב, יש דין למדוד.

2. במה ר' אליעזר בן יעקב חולק על משנתנו?
  - א. שופטיך - זה מלך וכהן גדול, שאף הם במדינה.
  - ב. 'זקניך' - זו סנהדרין, ולשיטתו כל הסנהדרין נוכחים במדינה.

רב יוסף הוכיח זאת - מהברייתא הפוסקת שדין זקן ממרא נוהג רק כשהמרה כשהורו בלשכת הגזית, אבל אם יצאו והורו בבי פגי [היקף החיצון של ירושלים] ואח"כ המרה, אינו חייב מיתה. המקור - 'וקמת ועלית אל המקום' המקום גורם. ובהכרח מדובר שיצאו כלום, שאם לא כן יתכן שהנשארים מסכימים עם הזקן. ובהכרח מדובר שיצאו לדבר מצוה שהרי לדבר רשות למדו מ'שררך' אגן הסהר אל יחסר המזג, שמוכרח שישארו 23. ומדובר שיצאו למדידת עגלה, וזו היא שיטת ראב"י.

אביי דחה שמדובר - שיצאו להוסיף על העיר ועל העזרות, שצריך לזה 71. אולם בברייתא מפורש כרב יוסף.

3. 'ושכחת עומר בשדה' - מה דרשו מכך?
  - לרבי יהודה - משמע על פני השדה, למעט עומרים טמונים. לחכמים - משמע אף בגופה של שדה ולרבות טמון.
  - רב - משנתנו ש'באדמה' ממעט שבנמצא טמון לא עורפין אינה בהכרח כר' יהודה.
  - אלא תיתכן אף כרבנן, ובכל מקום לפי ענינו - 'כי ימצא חלל' משמע כל מקום, ממילא 'באדמה' ממעט טמון, אבל 'כי תקצור...ושכחת', משמע שכחה כמו קציר שבגלוי, ממילא 'בשדה' מרבה טמון.
  - למסקנא - ר' יהודה ריבה מ'תקצור... ושכחת', ובשדה מרבה שכחת קמה - תבואה מחוברת. רבנן למדו זאת מסמיכות 'שדך' ל'ושכחת' ר' יהודה - מסמיכות זו, מיעט שצפו עומרין ברוח ונפלו לתוך שדה חבירו. רבנן למדו זאת מבשד"ך. ור' יהודה לא משמע לו.

4. נסתפק ר' ירמיה - עומרין שהיו מוטליו על אבן או עמוד, האם אויר השדה נחשב כשדה וחל עליהם דין שכחה או לא. מנין פשוטו?
  - א. רצו לפשוט מר' אלעזר שמיעט שצפו עומרין לתוך שדה חבירו, משמע לתוך שדהו [באוויר] לא נתמעטו.
  - ונדחה - אין לפרש ש'צפו' משמעותה שאינם מונחין [שהרי 'בשדך' זה אף במונחין].
  - ב. ברייתא - עומר שהחזיק בו בשדהו להוליכו לעיר, והניחו על גבי עומר של חבירו ושכחו. לת"ק - התחתון שכחה, והעליון אינו שכחה. ר' שמעון ב"ר יהודה - שניהם אינן שכחה, התחתון - מפני שהוא טמון, והעליון - מפני שהוא צף. ומוכח שלכו"ע העליון אינו שכחה. ונדחה - כאן מדובר שכבר החזיק בו וזכה בו בעה"ב, ולכן אינו שכחה - וכל מה שנקטו ע"ג חבירו, כדי ללמד את דין התחתון.

5. שני חללים זה על גבי זה, והאחד משוך להלן מחבירו מעט, וכל אחד קרוב יותר לעיר אחרת - מהיכן מודד? מה הצדדים בשאלה זו?
  - א. אם - מין במינו נחשב טמון, אבל אינו נחשב 'צף' - א"כ רק העליון מחייב בהבאת עגלה ומודד ממנו.
  - ב. אם - מין במינו נחשב צף אבל אינו נחשב טמון - מתחתון מודד.
  - ג. אם - מין במינו נחשב גם טמון וגם צף - לא מודד כלל.

אביי שאמר הריני כבן עזאי בשוקי טבריה, תלה זאת במחלוקת ת"ק ור"ש ב"ר יהודה בברייתא לעיל ב'הניחו על גבי עומר חבירו' ושניהם סוברים כר' יהודה שטמון נתמעט, ושורש מחלוקתם האם מין במינו נחשב טמון. ונדחה - שורש מחלוקתם האם טמון נתמעט. והטעם שנקטו דוגמא שע"ג חבירו, להודיע כח ר' יהודה, שאפילו מין במינו טמון ואינו בו שכחה.

6. ברייתא - אלו הרוגים נתמעטו בפסוק, שאין עורפין מחמתם?
  - א. חלל - מכלי ברזל ולא חנוק,
  - ב. חלל - ולא מפרפר,

- ג. באדמה - ולא טמון בגל,
 ד. נופל - ולא תלוי באילן,
 ה. בשדה - ולא צף על פני המים.
 ו' אלעזר חולק - ובכל המקרים שנהרג ע"י ברזל, עורפין. ורק ללימוד הראשון הסכים רק משום שחלל יתירא כתיב.
7. אלו דינים נוספים מהמשנה לעיל נתבארו בגמ'?
- א. נמצא סמוך לספר או לעיר שרובה עכו"ם, לא עורפין - הטעם: 'כי ימצא' - פרט למצוי, ובהם שכיח חללים.
 ב. הטעם שאין מודדין בעיר שאין בה בי"ד - כיון שבעינין 'זקני העיר'.
 ג. הסיפא של המשנה באה לחדש - שאם נמצא סמוך לעיר שאין בה בי"ד, שמניחין אותה ומודדין לעיר שיש בה בי"ד - 'ולקחו זקני העיר.. מ"מ.
8. משנה - נמצא מכוון בין שתי עיירות - שתיהן מביאות שתי עגלות, דברי רבי אליעזר. מה טעמו?
 אפשר לצמצם ששניהם באותה קירבה בדיוק. ו'קרובה' אפילו קרובות.
9. אין ירושלים מביאה עגלה ערופה. מה הטעם?
 'באדמה אשר נתן ... לרשתה', וסבר התנא: ירושלים לא נתחלקה לשבטים.
10. נמצא ראשו במקום אחד וגופו במקום אחר - לר"א: מוליכין הראש אצל הגוף. לר"ע: הגוף אצל הראש. מה שורש מחלוקתם?
 א. אין לומר שנחלקו מהיכן בגוף מודדים - כיון שבזה נחלקו רק בסיפא.
 ב. אלא מחלוקתם כלל אינה לענין מדידה אלא היכן המת מצוה מת וקנה מקומו - האם הראש נפל במקום מיתתו והגוף התגלגל או הפוך.
11. מאין היו מודדין - לר"א: מטיבורו, לר"ע: מחוטמו. לרבי אליעזר בן יעקב: ממקום שנעשה חלל, מצוארו. במה נחלקו?
 ר"ע סבר עיקר החיות באפו. ור"א סבר שהעיקר בטיבורו.
 להו"א - רצו לתלותם במחלוקת: מהיכן הולד נוצר? לת"ק: מראשו, ולאבא שאלו: מטיבורו, ומשלח שרשו אילך ואילך.
 ונדחה - יתכן שגם אבא שאל דיבר רק לענין יצירה, שנוצר מאמצעיתו, אבל לענין חיותו הוא באפו דכתיב: כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וגו'.
 טעמו של רבי אליעזר בן יעקב - כדכתיב: לתת אותך אל צוארי חללי רשעים, משמע שחללות קרויה בצוואר.
- דברי המשנה שבסוף העמוד יובאו בדף הבא.